

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennytte forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaeptsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaeptsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaeigt.dk>

Bidrag til Beviserne for Nødvendigheden af de gamle Sprogs og den Classiske Literaturs
Studium.

Et Indbydelseskrift
til Høitideligheden paa Odense Gymnasium
den 29de Januar 1803.

ved

S. N. J. Bloch,

Doctor i Filosofien, Conrector og Overlærer i det græske
og danske Sprog ved Odense Kathedralskole.

Odense 1803.

Trykt paa Skolens Bekostning hos S. Hempel,
Ejer af Hjens Stifts Adressecomtoir og Bogtrykkerie

Master man et Øie tilbage paa voet Undervisningsvæsenets Historie, vil det maøske rettelig vise sig, at, ihoermeget end den gamle Literaturs Studium er i vore Skoler blevet drejet, og derved har bidraget til almindelig Maandelans nelse og grundige Indsigters Udbredelse, saavel hos nærværende, som hos de forbiængne Stægster; saalidet har man dog i Almindelighed tækt sig bestemt det Dieniced, som man ved denne Undervisning søgte at opnæde, selvfølgelig cy heller aldrig drejet Samme paa den hensigtsretteste Maade. Dette er maøske tildeels Horsagen, hvorfor selv indsigtsfulde Mænd endnu hos os ikke uvilligen opgrive og bisalde det Forslag, der, ihenseendetil den gamle Literaturs Udelukkelse af Undervisningsvæsenet, for nogle Aar siden gjors des af visse Opdragelsesreformatorer i Sydsjælland,

land, hvor det heller ikke allesteds har været uden Virkning. Saalangesom man f. Ex. ingen anden Nutte har af sic i Skolen lære Latin, end at kunne forståe et System, som er skrevet i dette Sprog, en Examen som holdes i Samme, eller overhovedet ikke derred baner sig tilgang til den Literatur, hvorfor Sproget ikun er Behite; saalangesom græsk Sprogfundskab ikun bliver aldeles underordnet eller specielt Middel til at fremme Theologens Indsigter alene, og grammatiske Færdighed i en mechanisk lært Analyse tilligemed en, endda saare farvelig, Forsraad af græsk Glosekundskab skal være det indstrækede Niemeed, man ved Undervisningen i dette Sprog foresætter sig at opnæe; saa længe kan man heller ikke fortænke nogen Opdragelsesreformator, naar han troer at Tiden kunde bedre og nyttigere anvendes, og desaaarsag foreslaer: at Compendier kunde skrives i Modersmaalet, Forelæsninger og Examiner holdes vaadansk, Landsbypræsten besries fra det Latin og Græsk, han dog ikke kan bruge hos Bonderne, og den lerdere Theolog idethjeste i Statens offentlige Skoler lære saa Meget af de gamle Sprog, som høre til at forståe den dogmatiske Religions Kilder, Hvad videre Erudition han f. Ex.
til

til at være akademisk Lærer o. s. vilde fors
hverve sig, bervede da paa ham selv); — og
hvad andre Projecter man enten har gjort eller
letteligen vil kunne gjøre, saalønge man kun
forbliver ved Sagens udvendige Side, og betrags-
ter enhver Undervisnings umiddelbare, nærmes-
ste og kjendeligste Nyue. Seer man dernæst
paa Utilstrækkeligheden eller Ubekvemheden af de
Midler, ved hvilke man ofte sagte at overbae
det Piemeed, som man enten alt for indstræns-
ket, eller aldeles ikke bekent tænkte sig; saa vil
man, især hvad det græske Sprogs angaaer, undertis-
den medrette, finde, at Sproglærens unsdvenlige
Vanskeligheder have det første Afskreckende; og
at dernæst enten et upassende Valg af Auctores,
eller end mere smagløs og hensigtsfriidig Fortolks-
ningsmaade af Disse, saare let kan forsøge, ja
endog avle Modbydelighed eller i det mindste
Ligegyldighed mod Sproget. Saasart Mens-
nesket da siden er kommen saa vidt, at Oms-
sorgen for hans videre Uddannelse er ham selv
overladt, vil hans Uformuenhed til, uden me-
gen Anledning læse især Grækerne, forhindre
ham fra at nytte og nyde Disse; han kjender
og føler ikke deres Værd og velgjørende Indflys-
delse, agter dem dersor ikke, og som Embedss-
mand

mænd endelig anseer han dem som aldeles undervilje for sta, sordi Demed hans Ralts Hors retninger ikke staae i nogen umiddelbar forbindelse.

Disse Omstændigheders Betragtning kunne derfor give Anwendung til at undersøges hvad Værd den Gamle Literaturs Studium har for os og vor Ungdom. Er dette først afgjort, da har man en bestemt Maales stok, hvorefter man kan bedømme: hvad der af Samme er til Ungdommens Undervisning fortrinlig brugbart; samt om: hvilken Fremgangsmaade der til Øremådets Ondaaelse er den hensigtsretteste og bedste.

Dog! inden jeg forsøger paa det første af de her nævnte Emners Undersøgelse, vil det uden tvivl blive fornødent at bestemme, hvilken Menserklasse jeg taler om, sia ofte jeg anviser den gamle Literaturs og de gamle Sprogs Studium som nyttige og nedvendigt; man kunde ellers strax møde mig med den, ikkun ved første Øie fast rigtige, Indvending: at „hvad der ikke er almeenlygt cy heller almindeligen bør læres”. Da' vienuester med almindelige Evner nu eens gang

gang ikke er i Stand til at lære alt, hvad der enten kunde være videnværdigt eller him i enhver Henseende nyttigt, men evetimod nogen en hver rigtig Stand fordrer sia føregne og tilsteds meget tidlige Forberedelse; saa er det og usundgaaeligt fornødent, at denne Forberedelse maa rette sig efter hans specielle borgerlige Bestemmelser. Er end den muligste Udvikling af de intellectuelle Kræfter, ligesaavelsom af de fysiske og moraliske, det Formaal, et Opdragelse bør strebe efter; saa gives der dog saa mange forskellige Videnskabs eller Kundskabsgreene, hvorepaa Forstanden kan henvendes, og paa den anden Side saa mange Ting, som forde meer Ærelse end Eftertanke, at Valget selv af de nyttige Gjenstande til at bestætte Sjælen med, ikke enten er let eller ligegyldigt. Ved at skilsne mellem Borgerstoler og Lærdeskoler har man dersfore meget rigtigen fulgt det Grandsejjel, som Omkandighederne i Verden forekskrive, når De isforholdtil Menneskenes specielle borgerlige Bestemmelse inddede dem i: a) De Klasser, hvis nærmeste Bestemmelse er at underholde Sig og Eine ved legemligt, ofte mechanisk, Arbeide, paa; hvis Andсадannelse der altsaa i Elskabet ey gjøres videre Fordringer, end at ve, forus

foruden sund Menneskesorstand, have de til deres Forretninger og den daglige Omgang med deres Medmennesker nødvendige Kundskaber; og b) de Klasser hvis Virkereds er videre udbredt, hvis Aald eller Stilling i Livet sordrer en højere Grad af Kultur oa bestændig Tilvert i Samme; som ortsaa, haade udenfor deres borgerlige Virksomhed og til Nutte for Samme, kunne nyde eller vælge blandt den hele Massa af Kundskaber, som en dannet Aald og fortroligt Bekjendtskab med Literaturen forunder dem Adgang til Denne Grad af Kultur er for sine, — da De bedre kunne anvende Tid og Kræfter paa saadanne Gjenstande, som med deres Forretninger staae i noiere Forbindelse, og da deres Haandtering desuden ofte behøver megen andenartet Øvelse, — ligesaa nødvendig, som umuelig at oonaae; deres borgerlige Bestemmelse vil ey alene frigate dem dersor, men endog som øflest forbyde dem at gjøre Fremstridt i saadanne Videnskaber, som ganske ligge udenfor Samme. Sagtens vil man kunne nægne enkelte borgerlige Stillinger, ved hvilke det ikke er saa ganske afgjort, til hvilken af de to her nævnte Klasser de bør henregnes; men næppe vil det her mere, end i nogen anden Deel af

Nas

Naturens og Kunstens Nige, være gjorligt at trække saa skarpe Grænser, at Arterne aldrig skulde løbe i hinanden. Simidertid er den her gjorte Distinction til vort nærværende Øjemed tilstrækkelig. Thi naar man vil undersøge, hvilke Midler der til at give begge Klasser en almindelig, for deres tilkommende Bestemmelse passende, Aandsdannelse ere de hensigtsretteste, saa fører denne Inddeling os allersvært tilbage til den Mådsætning, man i hine Pædagogikens Reformationsdage hyppigen gjorde imellem Sag : eller Real-Kundskaber paa den ene, og Sprog-Kundskaber paa den anden Side. Og da vil det maaske lettelig vise sig, at for hine mindre cultiverede Klasser ville Realskundskaberne være de meest passende til at give Ejelsevnerne den behørige eller dog tilstrækkelige Dannelse, og til at forsyne Høftanden med de nødvendige Kundskaber. De Etander derimod, hvis Hørretninger kræve mere Sags, end Legemis Virksomhed, mere dannet Hånd, end mechaniske Hårdigheder, kunne ved de blotte Realkundskaber ikke opnæe den udbredte Kultur, som de behøve. For Disse troer jeg altsaa, at Undervisningen i Sprog i almindelighed og i den gamle Literatur isærdeleshed er

er uestergivelsia fornøden. At onføre Grundene derfor er nærværende Biades Øjemed

Bed Realkundskaber forstaaer jeg Kundskaber om de udvores sondelige Gjenstande, deres Verindelie og Beskaffenhed, Hensigt og Anvendelse, hvilke Kundskaber øses enten umiddelbar af Tingene selv, eller af deres Modeller og Esterlinninger. Skjønt denne Definition vil ikke ikke strider mod de Meninger og Forstaaer, visse berømte pædagogiske Skribenter har ve høret og gjort, saa vil der dog måske gives dem, som finde Den for indskrænket, ikke da visse Kundskaber, f. Ex. Historien, deres ter vilde komme til at udgjøre en Middelting, der hverken hørte til Real- eller til Verbalskunds kab. Men en saadan Saep Bestemmelse sendt jeg fornøden, paa det at man ikke uformørke skulde hændrage alt for mange Videnskaber under Sagkundskabens Kreds, og ved Eprog endelig ej forståe andet, end en Samling af blots te artikulerede Toner til Gjenstandens Betegning; eller gjendrive mig med det bekjendte: „Hvo vilde ikke hellere lære Tingene selv, end Legnene paa Tingene?“

Før at komme vort Øjemed nærmere, vil det være bedst at udtaage Realvidenskabernes tvens-

de vigtigste Grene, Naturhistorien og Technologien; maaske vil det, der gjældt om dem, også være anvendeligt paa de øvrige Videnskaber, som efter den af mig fremstillede Bestemmelse kunne henhøre blandt de saa kaldte Realier, Naturhistoriens Behagelighed, der letteligen falder Enhver i Hine, og Technologiens Anvendelighed i saa mangfoldige, endog af det daglige Livs Ejendomme og Eysler, synes at give Begge en fortrinlig pædagogisk Berømthed. Er Naturens og Kunstenes Rige ikke, vil man sige, en Bog, som aldrig vil kunne læses til Ende? Og hvad kan man tænke sig mere rideværdigt, end dens Indhold? — Uden enten at nægte dette, eller paa nogen Maade at ned sætte disse Videnskabers Værd, vil man imidlertid ved at sammenligne dem i pædagogisk Henseende med Språkkundskaben, uden tvivl finde følgende:

Saaleden Undervisningen i de her nævnte Realvidenskaber, hvortil man endnu gjerne kunde saie anvendte Mathematik, Experimentalphysik o. d., opholder sig ved det blot praktiske og, uden at gaae langt nok tilbaae i Thcorien og Videnskabens mere spekulative Dele, kun saa at sige drives paa Dilettantvis, med eet Ord:
saas.

Saa lange Den har at gjøre med sandelige Gjens
stande; saa længe vil Den vist nok have for
Ungdommen et almindeligt Interesse, fordi Den
mindre Anstrengelse, og snarere lade sig anvendt
de; men derimod ikke lede til, eller udtræve
den Grad, eller den Art af Abstraktion, som
egentlig undviker alle Sjælserner. Thi lad end
den særnlice Betragtning af Naturmælkørdigs
heder og Fænomener, af Modeller og Tegninger,
sve og stærke Opmærksomheden paa de
Gjenstande, der dagligsaen oanternest omgire os;
lad end de eksperimentelle Videnskaber ved mere
og mere at gaae tilbage i Theoriens oversando-
selige Dele, tunue sve og forøge Skarosindige
heden; saa vil dog paa den ene Side en saa,
dan højere og speculativere Grad ey være pass-
sende til Skoleungdommens almindelige Andeskraeftter;
og paa den anden Side vil Betragts-
ningen af de blot sandelige Objekter, vel være
et godt Middel til at berige Tænkraften
med gode Materialier til Bearbeidelse og Af-
benyttelse; men Sjælekræftternes Udvikling vil
dog altid indskrænkes ved at bindes til hutter
sandelige Objecter. Man har i nyere Tider
saa ofte anbesalet de i det daglige Liv almin-
deligst forekommende sandelige Gjenstande som
brugs.

brugbare og vigtige Undervisningsmaterialier. Jeg tilstaaer ogsaa gjerne, at disse Gjenstande kunne for en vis Alder have megen Brugbarhed, om ikke for den Kundskabs Skuld, som derved om dem selv opnaaes, saa dog fordi der ved disses, som ved enhver anden Tings, Betragtning gives god Lejlighed til at udvikle og øve een eller anden af Sælefræsterne, og idet mindste Opmærksomheden og Tagtagelsesevnen. Men saasnart Barnet er kommen til den Alder, at hans Tankekraft begynder at hæve sig nos genledes op over den blotte Sandelighed, da bør unægteligen Undervisningen hæve sig i samme Forhold; og Dette skeer ikke ved de her nævnte, meer eller mindre vigtige Realvisdomskaber. Eti de blot sandelige Objecter, hvorom disse Videnskaber stedse vedblive at dreie sig, holde talmindelighed Ejalen nedstupt i en sandelig Hverdagstred, der mere forlyster end gavner, mere rirrer Nyssgierrigheden end udrunker Sælefræsterne. Man tænke her ey paa den umiddelbare Nytte, disse Ting kunne fasse i det daglige Liv; den hielser det ikke at trogte efter, saasnart man over forsommer Sæleernernes muligste Udriftsling og den høiere Grad af Kultur, der mere
he.

bekæftiger sig med Tænken, end med Videnskab om de Gjenstande, der daglig omgiver os, om Forstådigelsen og Tilberedelsen af saadanne Ting, hvis Brug er os i vores huuslige, selkabte, og menneskelige Liv undværlig, et i sig selv saare nottig og god; men Den lader si nu een gang ikke forene med Videnskabsmændens højere Synder, og vil, saaledes Den som Hoveddagdrives, indskrænke Aandens meer omfattende Dannelsis. Desuden saer man i det daalige Liv esterhaanden, uden at man egentlig søger det, fordeleste hvad man af disse Kundskaber behøver. Ved Undervisningservitteningen kommer det fornemmelig on paa at Sialekræfterne udvikles og øves. Men her til erc de Videnskaber, som besatte sig med at kende de sandelige Gjenstande, af foranførte Grandé ey tilstrækkelige; og derimod ere igien deres Theorier, og saadanne Videnskaber, som reen Mathematik, Metaphysik o. d. alt for abstracte til med Et at træde i disses Sted og være Undervisningens Hovedgjenstand. Her er det da, at Øvrig undervisningen er paa sit rette Sted. Den harer Aanden uformet mere og meer fra det blot sandelige, og giver Samme en højere, meer omfattende Kultur.

ter. Den sones meer, end nogen anden Videnskab, at kunne udvikle flere Sialektører ad Gangen og give Dem en parallel og forholdsret Uddannelse, samt at gjøre den mest passende Overgang fra de blot sandselige til de egentlig filosofiske Videnskaber. Betragter man dernæst Sprugundervisningens Nytte særligt, brøde fra dens materielle, og fra dens formelle Side, da vil der vel i første Henseende intet Spørgsmål være om, at hyppig Læring i, og fortroligt Bekjendtskab med, cultiverede Nationers bedste Skribenter, maa kunne styrke os en saadan Sagkundskab eller Mængde af Recaller, som lange overgaar den, vi ved de blotte sandselige Vjenstandes Beskuelse kunne indsamle os. At græske og latinske Skribenter hertil ere færtinligen tilkede, skal jeg nedenfor nærmere sage at bevise; her maa jeg iflm endnu i til Besvarelse af den Indvoerding: „at Sprugkundskab iflm er Kundskab om Tingenes Betygninger, og at man dess „aarsaq heller har øre at hørende — Tingene selv, „end deres blotte Legn”, erindres; at Sprugkundskab uden Sagkundskaber en Uting; Tingene og Tingene ere aldeles rett. viste, og man kan ikke godtigen lære at hørende sine, uden at fåe at faae den hertil

fornødne Kunskab om det, der ved Samme betegnes. Hvad Objekterne angaaer, staar alt- saa Sprogundervisningen paa en vis Maade midt imellem de aldeles sandelige og aldeles oversandelige eller abstrakte Videnskaber; Den høes ver Landskræsterne højere end Hine, men fordrer mindre Anstrengelse, end Disse; og er desaaarsag meest passende for den Ungdom, der gaaer over fra den almindelige elementære til den akademiske Undervisning, d. e. den Ungdom, som besøger vore Lærde Skoler. Ikke mindre er Sprogundervisningens formelle Nutte: Undervisning i et Sprog er tillige sand Undervisning i at tænke, endskont Dette vist nok indtræffer i mindre Grad, saa ofte denne Sprogundervisning blot har det Piemed, at frembringe en mechanisk Færdighed i at snakke. Thi haade tænke vi selv ved Ord, og kunne heller ikke, uden ved Hjælp af Sproget, meddele Andre vore tanker; endog til at frembringe og beholde abstrakte Forestillinger behøve vi Sprogets Understøttelse. Ved at bestemme enkelte Udtynks Bemærkelse og Oprindelse bestemme vi tillige Begreberne, hvilket og Stoikerne fordum meget vel indsaae, som derfor til at udvikle og definere Begreber saa gjerne betjente

sig

sig af etymologiske Undersøgelser. Fremdeles gis
vær Begrebernes nødvendige Forbindelser os saa;
re ofte Regler for, eller bestmindste Morsager
til Talebrugen; Indsigt i Dennes Natur funs;
ne vi dersor ey forhverve os, uden ved at
gaae tilbage til Hün. Ved saadan Sprogfilosofie
læres Logiken praktisk, selv uden engang at
kjende noget logisk System; og Etymologie og
Syntax blive, istedetfor at have en saadan Us;
frugtbarthed eller Ærhed, som man undertil;
den har villet tilægge dem, sonde og tillige int;
eressante Abstraktions og Tænkessvætter. Og hvad
vil jeg nu tale om Smagens Dannelsse, der us;
den Kundskab i Sprog isalmintelighed og gammel
Literatur isærdeleshed vil bliue høistarvelig
og indstrenket. Men, for et at blive for vidt;
lostig, vil jeg indbefatte Alt under den Nyrte
Fortolkningeskunsten forskaffer, hvilken ikke alene
i saa mange Tilfælde er for Videnskabsdørferen,
ja selv for den praktiske Embedsmand umiddels
var nødvendig, men endog den herligste Øvelse
for Smagen, Hukommelsen, Tanke- og Dom;
mekræften, eller overhovedet for alle Sjæleevner;
hvilken Øvelse hverken red nogen anden Ting
kunde erstattes eller ved blot Saglære lade sig
opnæse. Heraf indlyser og tilsluide hvor urige

tige det Forstag er, man saa ofte har gjort: at sætte gode Oversættelser istedetfor Originalerne, for saa hastigt og let, som muligt, at øse hvad Elatte af Ideer, der gjemtes i Disse. Ærø
sæt endog, at disse Oversættelser, baade ih
jeendetil Foredrag og Materie, skænkede os alt
hvad Originalerne eye og udmaerkte sig ved; sæt
endog at De kunde give os enhver Idee med same
me Vibegreber, samme Energie, samme Präcis
sion og Bestemthed, o. s. v., som Originalers
ne; sæt endog, at vi kunne fuldkommen forståae
Oversættelserne, uden at have trængt os ind i
den Tids Charakteer, Forestillings- og Udtrykks-
maade, da Originalerne skreves; — litter Ting,
som neppe nogen Oversættelse vil kunne tilveies
bringe —; saa vilde dog dermed nødvendigen
de nu nævnte betydelige Fordele som Svroguns-
derviisningen, qva talis, har, reent gaae fors-
lorne.

Man seer altsaa heraf, at Svrogunderviis-
ningens Fortrin fremfor Realunderviisning liges-
saac meget, og næsten mere, bestaaer i dens mid-
delbare, end umiddelbare Nytte. Man dris-
ver i Pædagogiken saa ofte paa det umiddelbar
brugbare, som om praktisk Routine nogensinde kun-
de erstatte Gjælserernes Uddannelse og Bekvemhed
som

som om alt, hvad der henhørte til Nentine, ikke saare let og i fort Tid kunde forhver es af den, der har dannet Mand nok til at trænge ind i sine Forreningers Bøsen.

Men, siger man, naar Sprogundervisningen forstår denne Nyte, saa kan man jo læse nyere Sprog; Disse have tillige den betydelige Fordeel af umiddelbar Brugbarhed i Verden. Fuldstændig Besvarelse vil ligge i denne min Afschaffing's hele endnu tilbagestaaende Deel; uden dersor at foregribe Samme, eller at omtale den gamle Literaturs ingenlunde ubetydelige Fortrin fremfor den nyere, som i det Følgende nærmere skulle undersøges, vil jeg blot forelsbigen her anmærke: Ved at lære nyere Sprog har man sædvanlig et ganske andet Øjemed, og maa følgelig ogsaa hertil bruge en ganske anden Fremgangsmaade, end ved Undervisningen i de gamle Sprog. Men søger nemlig ved Hine at faae saa hastigt som muligt en, om jeg saa maa sige, mere mechanisk Færdighed i at kunne læse, tale, og skrive Sproget, for med Lethed at kunne enten se hvad Skatte af Ideer der gjemmes i dets Skrifter, eller benytte sig deraf i visse Livets Stillinger, f. E. til Samtaler, Correspondence o. d. Sprogets

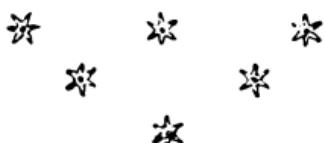
Læring selv er følgelig her af ingen Vigtighed; man lærer Det ey for dets egen, eller dets egne Fortrins og Myttes Skyld, men kun for saavidt som Det er et uundværligt Behiksel, og en Skat, som selv hverken smager eller nærer, men dog nu eengang maa knækkes, inden man kan komme til at smage Kjærnen. Naturligvis iler man desfor saa hastigt som muligt igjennem disse Van-skeligheder, uten at bryde sig om den Hensigt, Pæda,ogen ved Sprogsundervisningen, saavel som ved ethvert af sine valgte Midler, vor Have for Øie, nemlig Sjælscavnernes muligste og fuldstændigste Udvikling. Og, om man end vilde bortkaste de gamle Sprogs Studium i Skolerne paa den Grund, at Undervisningen i de nyere Sprog kunde behandles paa samme Maade som i Hine, saa at de nu næ:nte Fordele ved dette Middel kunde opnacæs og Beyen for den Studerende tillige, ved to meget vanskelige Læregjenstans des Bortkastning, vorde betydeligen forkortet; saa vilde vel selv Dette ikke eengang være gjørligt eller raadeligt, fornemmelig af følgende trende Grunde: a) vilde Menneskene, hvis kost scende Øie saa gjerne foretrækker det Umiddelbare og Strax:anpendelige for det Middelbare, hvis Brugbarhed ey saa let fremlyser, snart igjen tabe

tabe det sande *Piemed* af *Sigte*, og dersør
altid søge enten ex usu eller ved en *Sprogmest-*
sters Hjælp (hvis *Piemed* ikke letteligen kan væ-
re det samme som *Pædagogens*) saa hastigt som
muligt at lære *Sproget*. Har man ikke alleres
de øste nok, ikke alene foreslægt, at det latins-
ke *Sprog* (thi om det *Græske* have pædagogiske
Skribenter mindre bekymret sig) skulde læres
paa samme Maade, som de nyere, ved ideligt
- *Zalen* og *Kursoriske Læsen* *); men endog foruns-
dret sig over at *Skolelærere* kunde være saa fors-
domssulde *Bedhængere* af gammel *Glyndrian*, at
De vedbleve deres *Analyseren*, *Eregetiseren* og
Statariske Læsen. b) Om man endog af nyere
Sprogs Literatur vilde udvælge de bedste og
fortrinligste *Skribenter*, saa vilde det dersør ikke
være sagt, at Disse i pædagogisk *Henseende* eller til
Skolebrug vare de fortuinligste. Hvilken *Dig-*
ter vilde der f. Ex. findes, i hvis *Selskab* *Ynge-*
lingen kunde ligesom voxe op og altid befinde sig
saal vel og tilfreds, som i *Homers*? Hvilken
skarpsindig *Tanke* foredrog sin *Filosofie* mere
hen?

*) Jeg maa bede dette *Hestes Læsere*, ikke at commentere
videre over min egentlige Menning i henseende til *Zalemes*
thoden og det *Kursoriske Læsen*, forend jeg i denne *Afs-*
handlings methodiske Deel har forklaret mig bestemt ans-
gaaende *Samme*.

Centrende end Plato, mere yndig end Xenofon ?
Og hvad anden Art af Filosofie vilde man vel
for Ungdommen hellere vælge, end Døfes. Dog
jeg vil ikke ved flere enkelte Exemplers Øvreg-
ning foregrive mig selv. Hører er det for det hør-
ste nok, naar man bemærker, at det latinske Sprog
er alt for indskjædet i Videnskabsmandens hele
Virkefreds til, at dets Studium kunde undvæ-
res eller indskrænkes; og at der derimod over
den græske Litteratur er udbredt en Originalaand,
som gjør Den fortrinlig befrem til et Dannels-
sesmiddel for enhver tilkommende Videnskabsmand.

Den Korthed, man sædvanligens fordrer af et Program
forbyder Forfatteren at tilendebringe sit Æmnes Undersøgelse
i disse Bladé, hvilke dersor en indeholde Mere, end Indleds-
ningen til en Afhandling "om den græske Litteraturs Værd
for os, og dens Studium i vore Skoler", som i Quarens
Kriftek Egeria nærmere skal vorde meddeelt.

Den med Gymnasiet og Kathedralskolen
nylig foretagne Hovedforandring har ikke
berøvet os Leiligheden til ogsaa her paa
sædvanlig Maade at høitideligholde vor
allernaadigste Konges Fødselsdag. I dette
Dømmede indbydes herved Fædrenelandets
Venner til at bivaane Høitideligheden og
høre Talen, som i Gymnasiibygningens
torre Herresal, om Formiddagen Kl. 11
oldes i Modersmaalet af Kathedralsto-
ens Rector og Overlærer i det latiniske
Sprog, Hr. Mag. Heiberg.
